

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars I. De judiciis & judicialibus. Hoc est de Sententia & re judicata, Executione, Attentatis, Judice, Notario, Advocatis, Procuratoribus, Expensis, & aliis ad materiam judiciorum. Pars II. Relatio Romanæ Curix forensis, ejusque Tribunalium, & Congregationum

**Luca, Giovanni Battista de
Coloniae Agrippinae, 1691**

XI. De Cardinali Camerario, ejusque Officialibus, & Tribunali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74090)

praesertim praxis docet, in brevibus de capiendi possessione nomine Camerae, ac etiam in reservatione pensionis voluntariae beneficio pleno; Hinc in isto praesertim posteriori casu, occasio recens mihi praebuit disputare in Rota, an Vicecancellarius, eiusque Cancellariae officiales, facultatem habeant istum terminum prorogandi; Atque prodiit affirmativa resolutio; Tum ex stylo; Tum etiam ex ratione, à qua idem stylo originatus videtur, quod scilicet huiusmodi decreta adjici solent in gratiam Annatarum, aliorumque Cancellariae officiarum, pro eorum emolumentis, quae obtinent ex causa onerosa, dum officia sunt venalia, & consequenter, ut non sit forma praecisa pro solemnitate, sed pro interesse tertii, qui potest suo juri cedere; Quamvis & converso non desint probabilia fundamenta in contrarium, *tit. de pensio. in supplemento in Romana pensiois.*

Emolumentorum item, major, vel minor aestimatio, praesertim in gravibus, ac majoribus expeditionibus consistorialibus ecclesiarum Metropolitanarum, & Cathedralium vel Monasteriorum, (ut agendo de consistorio, & collegio Cardinalium supra insinuatum est, *disc. 5.*) magnam habet dependentiam à Collegio Cardinalium, in cuius facultate, vel arbitrio repositum est, an gratiosa condonatio annatarum aliorumque emolumentorum, ex aliqua justa causa, in toto vel in parte facienda sit, ut praesertim praxis docet, in expeditionibus Ecclesiarum ultra montes praesertim Galliae, & Germaniae, aliarumque regionum, in quibus haereticorum, vel schismaticorum, aut infidelium molestias, & jaecturas Ecclesiae passae sint, ob quas in aliquo paupertatis vel angustiae statu sint constitutae, idque huiusmodi gratiis, & condonationibus initium seu ansam dedit, quamvis, cessata etiam causa, ex quodam stylo, praetendatur continuatio.

19 Quid verò importent ducati auri de Camera, in quibus Datae, & Cancellariae, ac etiam Secretariae brevium emolumenta solvuntur, & quid importent florensis sub quorum vocabulo, in libris Camerae, ecclesiae Cathedrales, & Metropolitanae, & aliqua Monasteria, taxata reperuntur in valore in materia beneficiaria; ac alibi insinuat, ubi videri potest, *de benef. disc. 5. & 29. & tit. de credito, disc. 140.* ideoque superflua digressio esset id repetere.

20 Quamvis item, penè omnia emolumenta expeditionum, taxam uniformem habere videantur, à modernis scriptoribus de rebus Datariae insinuatam, *Amayden. de stylo Datariae.* Aliquae tamen materiae, seu gratiae graves, & extraordinariae, (quae arbitrariae dicuntur) istam taxam non habent, sed ea est major vel minor, pro ipsarum gratiarum vel personarum aut temporum qualitate, & ex aliis circumstantiis, ut praesertim praxis docet in dispensationibus matrimonialibus in gradibus nimirum proximis, super quibus raro, & cum difficultate concedi solent, juxta ea quae insinuantur per dictos scriptores praxis Datariae, ac alios scriptores praxis dispensationum, *Amayden. ubi supra. & Pirr. Corrad. in praxi dispensationum.*

21 Quamvis autem de hac solutione ignarum, vel iniquum vulgus, obloqui soleat, quasi quod constituenda non sit differentia inter divites, & pauperes, vel inter nobiles, & ignobiles, seu magnates, & privatos cum apud Deum, & in spiritualibus, non detur acceptio personarum, quodque si gratia est con-

cedibilis, vel respectivè denegabilis, omnibus pariformiter deneganda vel respectivè concedenda sit gratis, juxta naturam rerum spiritualium, non admittentium mixturam, vel commutationem temporarium, ut quod gratis acceptum est à Deo, gratis dari, vel dispensari debeat; At tamen ignorantiae, vel nequitiae effectus, verè ista obloquutio est, cum huiusmodi emolumenta, pro laudabili stylo, nunquam, vel nimium raro violari solito, in privatam alicuius utilitatem, non cedant, sed applicentur piis operibus, illis praesertim, quae fidei Catholicae, & Ecclesiae universalis conservationem, vel servitium concernant, adversus infideles, vel haereticos, aut schismaticos, ita id exigendo, tanquam speciem multae seu poenae delicti a potentibus, non autem ab impotentibus, cum quibus practicatur poena luitionis in corpore, mediante accessu ad Urbem, ac personali etiam fordido, & mechanico servitio, in fabrica Ecclesiae S. Petri, vel in alio simili opere pio, ita quoque cum hoc exemplo multae personalis, vel pecuniariae respectivè, alios terrendo, vel coercendo, ut ab ista consuetudine contrahendi matrimonia cum conjunctis abstineant, ideoque revera injusta obloquutio est.

De aliis verò, istam Cancellariam concernentibus, ad Expeditores potius, & puros practicos pertinet, nimiaque digressio, fortè nauseativa esset, minutatim ea omnia recensere, eaque à stylo, ut plurimum pendente, qui variari solent.

DISCURSUS XI.

De Cardinali Camerario, eiusque officialibus, & Tribunali.

SUMMARIVM.

- 1 DE origine, & antiqua potestate huius Cardinalis Camerarii.
- 2 De officialibus, & ministris, quos habebat subornatas.
- 3 De diminutione eius auctoritatis, & qualis hodie sit.
- 4 In quibus causis se non ingerat, dum eas cognoscunt A. C. & Gubernator Urbis.
- 5 Quare dicti officiales sedeant in Camera, & cum quo voto.
- 6 De praesentia Gubernatoris Urbis.
- 7 Quam praesentiam habeat Camerarius in Tribunali Camerae.
- 8 De auctoritate in Studio vel Sapientia, & in iure doctorandi.
- 9 De potestate concedendi usum situum plateae Agonis, aliorumque publicorum locorum Urbis.
- 10 Quod sit officium magne existimationis apud populum Urbis, & quare.
- 11 De Auditore Camerarii, eiusque iurisdictione, & quod cognoscat causas fiscales seu Camerales, & Appaltorum.
- 12 De causis retractuum, ac viarum, & publicorum.
- 13 Cognoscat causas mercatorum, & camporum.

- 14 Item causas hebreorum, & quas alias causas.
 15 Proceditur in hoc tribunali per viam monitorii, & juxta praxim aliorum Tribunalium.
 16 Recipit propinas, quod damnatur.
 17 De quibus aliis causis cognoscatur.
 18 De auctoritate, & præminentia Camerali sede vacante.
 19 Quod quandoque istud officium soleat esse venale.
 20 De ratione huius venalitat, quæ in aliis officiis primariis Cardinalibus non præcatur.

Post extinctam, aliàs magnæ potestatis, dignitatem Cardinalis Archidiaconi; Cum Papa occupatus in cognitione causarum consistorialium, ac etiam aliarum, quas in capella, cum Cappellanus cognoscebat, vacare non posset administrationi eius Camere, seu fisci, & cognitioni causarum fiscalium, quam cum aliquibus clericis habere solebat; Hinc eiusdem Camere administrationem seu præsentiam, una cum dictis clericis, commisit Cardinali, qui Camerarius proinde appellari consuevit; Verum paulatim iste officialis, juxta rerum, ac temporum contingentias, ob Papæ commisiones, antiquam Archidiaconi potestatem penè in omnibus reasumpsit, præsertim circa temporale regimen immediatum Urbis, ac districtus; Ac etiam circa mediatum regimen ditionis temporalis, seu Status Ecclesiastici, in causis appellationum, vel recursuum; Quinimò eius auctoritatem extendere cepit, etiam in cognitione causarum prophanarum fori ecclesiastici in gradu appellationis, vel recursus, ab Ordinariis locorum, & à Metropolitanis, quas Papa in Consistorio, vel respectivè in Cappella, cognoscere volebat, utpote leviores, vel criminales, in quibus ipse Camerarius, speciem Vicarii Papæ gerere videbatur; Cumque omnibus per se ipsum vacare non posset, hinc aliquos deputare cepit adjuutores, & officiales subordinatos, & præsertim, pro cognitione causarum appellationum, vel recursuum ut supra, undique etiam temporalem Ecclesiæ Ditionem, venientium, habebat Auditorem, qui dicebatur Camera, id est huius Cardinalis Camerarii Auditor; Ac etiam pro immediato gubernio temporali Urbis eiusque districtus, alium habebat ministrum seu adjuotorem, cui ad differentiam Auditoris, dabatur nomen Vicecamerarii, & Gubernatoris Urbis, quod adhuc hodie retinet; Prout etiam, pro conservatione pecuniarum Camere, ac administratione negotiorum eiusdem, sive pro cognitione aliquarum causarum cameralium minorum, pro quibus, clericorum iudicium, seu votum exquirere non videbatur adeo necessarium, alium habebat ministrum, cui dabatur Thesaurarii nomen, quod etiam hodie, adhuc retinet, aliosq; habebat ministros, & officiales; Quinimò (ut nonnulla diaria docent) iste Camerarius, officium quoque Datarii, quandoque exercere consuevit.

Verum ex eadem fortè ratione, ob quam, ex alibi supra insinuat, dignitas Archidiaconi suppressa fuit, huius officialis auctoritas quoque paulatim diminui cepit, quoniam Pontifex manus apposuit in deputatione dictorum officialium, nempe Auditoris, Gubernatoris, & Thesaurarii, qui utpote independentes à Camerario, tribunalia propria efformare ceperunt, cum Papa immediate communi-cando ea, quæ in gravioribus negotiis contingebant, adeo ut à Camerario nullam haberent dependentiam; Atque hinc sequutum est, ut tractu temporis, eius auctoritas restricta sit ad quamdam potius honorificam præsentiam seu præfecturam Camere Apostolicæ, seu fisci utriusque Principatus ecclesiastici, & temporalis, dum actualis administratio (juxta hodiernam praxim) residet penes dictum Thesaurarium, & penes collegium, seu Tribunal præfatorum clericorum, ut infra in eorum particularibus rubricis advertitur, *infra disc. 33. & 35.*

Nullatenus verò se ingerit extra negotia cameralia, seu fiscalia, nempe in causis indifferentibus, civilibus, & criminalibus, primæ instantiæ Urbis & districtus, vel ulterioris instantiæ, utriusque principatus, dum illæ respectivè cognoscuntur per dictos Auditorem, & Gubernatorem, qui propterea quamvis non sint iudices competentes dictarum causarum ad Cameram Apostolicam pertinentium adhuc tamen eandem retinent, & continuant consuetudinem sedendi in Camera, una cum Clericis, ut etiam facit Thesaurarius, cum voto tamen consultivo tantum, quia scilicet antiquitus, tanquam ministri Camerarii interveniebant; Ad instar illius infra insinuandi interventus hodierni, domestici Auditoris, Auditoris Camere, & alterius Auditoris Thesaurarii in aliquibus Congregationibus, ut suis respectivè particularibus Rubricis advertitur.

Quinimò, Gubernator retinet quoque incunpationem Vice Camerarii, & tanquam talis pluribus potitur honorificis præminentibus, tam in sessionibus, quam in equitationibus Pontificis, cum præcedentia non solum supra Prælatos, sed etiam supra Principum Oratores, ac Pontificis nepotes, aliosque Magnates, qui pollent præminentia assistenti in folio Papæ; Incedendo etiam per Urbem cum quadam pedestri familia armata, quæ Allabardiorum dicitur, tanquam per imaginem Principis, vel majoris Magistratus; Id enim huic muneri Vicecamerarii refertur, ut infra in eius particulari rubrica habetur. *Disc. 34.*

Actualiter verò, Cardinalis Camerarius, vivente Pontifice, aliquas retinet prioris auctoritatis, & jurisdictionis reliquas, tam circa præsentiam, ac interventum pro eius libitu in Tribunali Camere Apostolicæ, de quo infra, cuius caput & Præfectus est; unde propterea ad instar eorum, quæ *disc. præcedenti* insinuata sunt, de Vicecancellario præbente statutis temporibus prandium Rotæ Auditoribus, ita idem agit Cardinalis Camerarius cum Clericis, aliisque Officialibus, Tribunalis Camere, dum quibusdam statutis temporibus, seu alias juxta contingentias, in eiusdem Cardinalis domo congregari solent, pro aliquibus negotiis, quæ indies administrantur, per unum ex eodem Collegio, quando de generalibus, vel gravioribus determinationibus agatur; Puta (ex. gr.) pro gratia Urbis, quam unus Camere Clericus administrat, sub nomine Præsidentis; Vel circa taxam pretii carniarum diversarum, quæ pro diversis respectivè temporibus in usum sunt, aliorumque victualium, quam facere congruat, seu alias provisiones sumere super viis publicis, & fontibus, aliisque similibus negotiis.

Habet etiam Præfecturam gymnasii, seu studii publici Urbis, quod sub nomine Sapientiæ, vulgò appellatur, sub administratione Collegii Advocatorum Consistorialium, habentium facultatem do-

ctorandi

ctorandi in utroque Jure, prout alia Collegia Theologorum, & Medicorum ejusdem Sapientia, habent conferendi eundem gradum in diſtis aliis facultatibus, ſed cum præſidentia cuiuſdam Officij ſis, qui deputari ſolet per Camerarium, illeque ſolet eſſe Præſatus, atque pro moderna frequentiori praxi eſſe ſolet Rota Auditor, qui aliquam obtinet participationem emolumentorum, quæ per doctos deponatur.

9 Prout etiam præfeſturam, & auctoritatem habet concedendi, ſeu distribuendi uſum aliquorum ſituum, ſeu locorum publicorum Urbis pro venditione victualium, aliarumque rerum, & præſertim in magna platea Agonis, non autem ad perpetuam occupationem, & uſum privatum, cum id fiat per aliud organum, ut infra in rubrica Edilium; *In diſcur in quo agitur de Præſide, & de Magiſtr. viarum.* Aliasque retinet facultates, ac præminentias huiusmodi; Unde propterea magnum confert numerum officiorum; ex quo ſequitur, ut iſtud officium ſit præ cæteris magis populare, id eſt, quod ob dependentiam tot perſonarum, quæ ab eodem obtinent hæc minora officia, aliquod emolumentum præſentia, eſt magnæ exiſtimationis apud populum.

10 Quo verò ad exercitium forenſis, vel contentioſæ iurisdictionis, illud habetur per Auditorem particularem, ad hoc deputari ſolitur, qui ut plurimum eſt Præſatus, ſed quandoque etiam Curialis, ac frequentius diverſus ab illo domeſtico, ſeu aſſiſtico Auditore, quem quilibet Cardinalis habet, tanquam Conſultarium, ſeu ſtudiorum adiutorem, pro negotiis conſiſtorialibus, & ſacrarum Congregationum, vel pro cauſis commiſſariis, aliſque occurrentiſ; Proindeque iſte, qui dicitur Auditor Camerarii ſeu Camerarius, regit, ac repræſentat Tribunal Camerarii, qui volens, ne prohibetur facere per ſeipſum, id quod facit, per aſſum Auditorem, ſive aliquas cauſas particulariter committere aliis, tanquam per imaginem Episcopii, & Vicarii generalis.

Hoc autem Tribunal pariſormiter cum altero eius ſubiali Theſaurarii generalis, de quo infra in eius particulari rubrica, dicuntur Iudices ſiſci Apoſtolicæ, in prima inſtantia; dum Tribunal Camera eſt Iudex in ſecunda inſtantia; Et per conſequens, juxta ea, quæ favore ſiſci in jure ſtatuta ſunt, cognoscit, non ſolum de cauſis, quæ ſunt immediate cum ſiſco actore, vel reo, (illis exceptis, quæ ſpecialiter, ac privative, per Apoſtolicas conſtitutiones, illam præſertim Sixti V. commiſſæ ſunt Theſaurario, ut (ex. gr.) ſunt cauſæ ſpohorum eccleſiaſticorum, & locorum montium, & aliar, de quibus infra in eiſdem Theſaurarii particulari rubrica, ſed etiam, ubi ſiſcus habeat intereſſe conexum, vel mediatum, ut ſunt cauſæ appaltuum, dohanarum, & gabellarum, aliorumque publicorum vectigalium, ac jurium ſiſcalium ſeu regalium; Ac etiam (prius frequentius, hodie verò rariſ, ob erectionem Congregationis boni Regiminis) eſt Iudex cauſarum Communitatum ſæcularium Status eccleſiaſtici.

11 Major verò cognitio huius Tribunalis verſari videtur partim abſque alio adjuncto, & partim cum Edilibus Urbis, qui vulgò Magiſtri viarum dicuntur, de quibus infra in ſua particulari rubrica, ſuper cauſis retractus prælativi, & coactivi, ſeu alterius ornatus Urbis, aut refectionis viarum ad præſcriptum Conſtitutionis Gregorii XIII. *De multis*

cauſis huiusmodi actis in hoc Tribunal ſub tit. de ſervi- tut.

Item eſt Iudex competens in cauſis publicorum camporum ſeu bancheiorum, aliorumque publicè negotiantium circa ipſam negotiationem, quaſi quod ſiſci interſit non deficere iſtorum publicam ſi- dem; Ac etiam eſt iudex competens Hebræorum, eorumque univerſitatis, eo modo, quo eſt etiam Cardinalis Vicarius, ut infra; Prout cognoscit de controverſiſ, quæ oriuntur ſuper uſu publicarum platearum vel ſituum, quem ipſe Camerarius, ut ſupra, concedit, pro venditione victualium, aliſque commoditatibus.

In hoc autem Tribunali proceditur etiam per viam monitorii, non autem libelli, eodem modo, quo in illo A. C. ac generaliter in aliis Tribunalibus Urbis, excepto foro Capitolino; In eo autem dignoſci videtur parum commendabilis uſus, ac etiam in Tribunali Theſaurarii, & in illo Vicarii, quod cum ſit Iudex primæ inſtantie, ſive delegatus ad certa genera, ſive univerſitatem cauſarum, quod quod cum Ordinario fraternizat, habeat uſum ſportularum, ſeu propinarum, quæ propinarum, quæ pro meo ſenſu, in illis præſertim Tribunalibus, quæ ab unico Iudice regantur, adeo ut non ſint collegiata, damnabiles videntur, plurimumque inconvenientium productivæ.

De plerique aliis cauſis quoque cognoscere ſolet; Vel ex ſiſlo, Vel ex capitulis appaltuum, Vel ex Apoſtolicis commiſſionibus, & præſertim in decimis Papalibus, quandoque id praxi docet; *inſinuatur ſub tit. de benef. diſc. 10.* Sive in aliis Conſtitutionum, vel Ediſtorum contraventionibus, ubi præſertim de iſ agatur, quæ aliquam habeant connexionem, cum juribus ſiſcalibus vel regalibus, ſive cum publica annonæ, vel gratia, ut quandoque praxi docet, *inſinuatur ſub tit. de iurisdictione, diſc. 85.* adeo ut non de ſaci omniò certa regula de ſuper ſtatu valeat.

12 Major autem huius Cardinalis Camerarii auctoritas dignoſcitur ſede Papali vacante, ſive vacatione imminente, quia nempe Papa in mortis articulo ſit conſtitutus, cum iſto tempore repræſentare dicatur imaginem antiqui Camerarii, adeo magnæ auctoritatis, quoniam ubi fama ſit, quod Papa ſit graviter infirmus, atque in mortis articulo conſtitutus, ſibi denegari non poteſt aditus, ſive ingreſſus ad ipſius Papæ cubiculum, ad effectum ſe certiſicandi, de vita, vel de morte, pro juribus & intereſſe Camera; Apponendo etiam, quando velit in eo ſtatu jam imminente mortis, cuſtodes in palatio.

Sequuta verò morte Pontificis, coram ipſo, & interventu Tribunali Camera conſtituti ex Clericis, aliſque aunexis, ſit recognitio cadaveris ſibi que conſignatur annulus piſcatoris, qui ab ipſo publicè frangitur, adeo ut eius uſus amplius haberi nō poſſit; Ac etiam ſuſcipit gubernium, & adminiſtrationem Palatii Apoſtolicæ, quam diſtribuit inter Camera Clericos, quorum ſinguli ſua habent eiſdem Palatii officia; Putà, Unus circa anſam pontificiam; Alter circa ararium ſupelleſtilium, vulgò guardarobba; Alter circa cellam vinariam; Alter circa rem frumentariam, ſeu furnum; Alter circa ſtabulum; Alter circa viridaria cum ſimilibus.

Ac etiam jus vel adminiſtrationem habet in conſtructione Conclavis, juxta formam tamen à Collegio Cardinalium præſcriptam, plures de ſuper deputan-

deputando officiales, & assistentes, cum pinguibus emolumentis; unde propterea (ut præmissum est,) tam ob ista, quam ob alia superius enunciata officia, quæ concedit seu distribuit, istud est munus magis populare, seu apud populum majoris existimationis, & adhaerentia, (Quoties qui illud obtinet, generosè, ac judiciosè exercere sciat,) Ipseque Camerarius pro tempore, quo durant novendiales exequiæ pontificiæ, usque ad clausuram conclavis, habitat in ipso Palatio Apostolico, atque per Urbem incedit more Principis, præcedentibus illis militibus Papæ, custodiæ præpositis, nationis Helveticorum, qui vulgo Allabarderii, seu Suizzeri nuncupantur, atque in hoc majestas officii dignoscitur, quoniam adhibentur iidem, qui Papæ inserviunt, cum eisdem armis, & vestibus, licet cum aliqua moderatione circa numerum, adeo ut dignoscatur differentia, ab ea militum custodia, quam habet omnibus temporibus, etiam sede plena, Gubernator Urbis, tanquam eius Vicarius, ut supra.

Quandoq; autem istud officium, tamquam merè prophanum, seu temporale, ac ratione merè temporalium emolumentorum, pro Sedis, & Cameræ Apostolicæ indigentis, consuevit esse venale, ut etiam nostra ætate, sub Gregorii XV. Pontificatu, praxis docuit; Recensque est memoria eiusdem praxis sub aliis Pontificibus, & præsertim sub piissimo & candidissimo Apostolici patrimonii administratore, B. Pio V. id practicum fuit pro servitio Christianæ fidei, pro expensis scilicet classis navalis contra Turcas, per quam celeberrima victoria reportata fuit; Semper tamen cum personis in cardinalitia dignitate jam constitutis; Istaque venalitas, seu pretium non refertur muneris administrationi, sed emolumentis merè temporalibus, juxta ea quæ generaliter agendo de venalitate clericatum Cameræ, aliorumque officiorum Curia, contra obloquutionem ignari, vel maligni vulgi, latius deducta habentur in regalium sede occasione agendi de materia officiorum venalium, tit. de Regal. disc. 2.

Id autem praticari non solet in aliis pariter majoribus muneribus, Vicecancellarii, Pœnitentarii, & Vicarii, quamvis respectivè notabilia habeant annexa emolumenta, cum sint officia principaliter ecclesiastica, & spiritualia Papæ, tanquam Papæ, vel respectivè tanquam Episcopi Urbis; Istud vero officium principaliter est temporale seu prophanum Papæ, tanquam Principis temporalis, pro administratione Cameræ, seu fisci laicalis, quamvis accessorie, & consequutive aliqua quoque annexa sit administratio alterius fisci ecclesiastici seu Papalis; Ideoque longa differentia est inter illud officium, & dicta alia tria; Eademque propterea differentia dignoscitur inter Clericatus Cameræ, & Auditoratus Rotæ, & quare illa, & non ista officia sint venalia, dum ista quoque promptissimos invenirent emptores pro pretio valde notabili.

DISCURSUS XII.

De Cardinali Pœnitentiaro; Et de ejus Tribunali Pœnitentiariæ.

S V M M A R I V M.

- 1 De origine huius officii.
- 2 De eius antiqua potestate, & facultatibus.
- 3 De istius potestatis magna moderatione.
- 4 De expeditionibus, quæ prius fiebant per Datariam.
- 5 De hodierno statu, & facultatibus.
- 6 Et præsertim circa dispensationes matrimoniales, earumque emolumenta.
- 7 De emolumentis bur salibus.
- 8 De Pœnitentiaris audientibus confessiones sacramentales in tribus Basilicis.
- 9 De Pœnitentiaris domus Lauretane.
- 10 De expeditionibus vel brevibus Pœnitentiariæ.
- 11 De Pœnitentiariæ Congregatione, & de Regente, aliisque Officialibus majoribus.
- 12 De Procuratoribus, & Scriptoribus.
- 13 Expeditiones dantur gratis omnino.
- 14 Officiales omnes prædicti providentur etiam gratis, & quomodo.
- 15 Super quibus dantur ab hoc Tribunali expeditiones.
- 16 De absolutione ab excommunicatione Canonis etiam publica, venientium ad Urbem.
- 17 Quando cum eis dispensetur super hoc accessu.
- 18 De dispensationibus ab irregularitate ex homicidio.
- 19 De revalidatione provisionum simoniacarum.
- 20 De facultatibus eligendi Confessarium in religiosis utriusque sexus.
- 21 De concessione omnium expeditionum gratis.

Quamvis apud antiquitatis Professores, cum consueta opinionum varietate, multum obscura videatur huius officii introductio, nimium tamen probabile videtur, ut ea quoque fuerit in Ecclesia primitiva, sub persequutionibus infidelium; cum etenim ex eis resultarent, in iis, qui minus constantes essent apostasie, aliæque gravia peccata, quorum absolutio in resipiscitibus solius pontificiæ potestatis erat; Pontifex autem per se ipsum hoc absolutionis munus cum injunctione pœnitentiæ salutaris, ob alias occupationes, solus explicare non posset; Hinc proinde ministrum, seu adiutorem in hoc munere quoque assumpsisse, probabile est, ut istum Vicarium in spiritualibus deputando, eo modo, quo in temporalibus Archidiaconum, etiam circa ea tempora deputavit.

Quidquid autem sit de ista, vel de aliis opinionibus in quaestione, quæ in praxi parum proficua est; Illud certum est, quod huius quoque officialis in spiritualibus, non solum interni, sed etiam externi fori, magna erat potestas; unde propterea, ut agendo de Dataria, ac de Secretario brevium supra advertitur, magna pars illorum negotiorum, quæ per Datariam, atque per hanc Secretariam hodie expediuntur, tunc per hoc Pœnitentiariæ Tribunal explicabantur, cum magno numero Procuratorum, & Scriptorum aliorumque Officialium.